

MVŠO

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLMOUC

Makroekonomie – téma 8

Doc. Ing. Jarmila Zimmermannová, Ph.D.
LS 2022
Olomouc

Témata přednášek

1. Úvod do makroekonomie, makroekonomické ukazatele (17.2.2022)
2. HDP, metody výpočtu (24.2.2022)
3. Spotřeba, úspory, investice – modely ekonomiky (3.3.2022 - RŠ)
4. Agregátní poptávka a nabídka (10.3.2022)
5. Hospodářské cykly, ekonomický růst (17.3.2022)
6. Peníze a monetární politika (24.3.2022)
7. Fiskální politika (31.3.2022 - RŠ)
8. **Hospodářská politika (14.4.2022)**
9. Nezaměstnanost (21.4.2022)
10. Inflace (28.4.2022)
11. Mezinárodní obchod a směna (5.5.2022 - RŠ)
12. Platební bilance (12.5.2022)

Hospodářská politika

Hospodářská politika

- souhrn cílů, nástrojů, rozhodovacích procesů a opatření státu v jednotlivých oblastech ekonomické reality.

Teorie hospodářské politiky

Praktická hospodářská politika

Hospodářská politika

- **Nositelé hospodářské politiky:**
 1. STÁT
 2. MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE
 3. NADNÁRODNÍ ORGÁNY
- **Ekonomické funkce státu:**
 1. Zvýšení efektivity v alokaci výrobních faktorů
 2. Ovlivňování rozdělení důchodu
 3. Stabilní rozvoj národního hospodářství jako celku

Základní stabilizační cíle

1. Zajištění cenové stability
2. Podpora zaměstnanosti

Podmínky:

- působit na růst reálného produktu
- působit na rovnováhu platební bilance

Nástroje hospodářské politiky

1. Monetární politika

- centrální banka, prostřednictvím zásoby peněz

2. Fiskální politika

- vláda, prostřednictvím státního rozpočtu

3. Důchodová politika

- stát, prostřednictvím výše mzdových sazeb a cen

4. Vnější obchodní a měnová politika

- stát, prostřednictvím celní politiky a určování kvót výrobků, regulacemi měnových kurzů

Typy hospodářské politiky

1. Keynesiánský typ HP

- míra státní regulace – vláda má zasahovat permanentně a neustále doladřovat chod ekonomiky

- hlavní cíl: vysoký stupeň zaměstnanosti (fiskální politika)

2. Konzervativní typ HP

- stát stanoví přesná a dlouhodobě platná pravidla pro tržní subjekty s minimalizací permanentní státní regulace

- hlavní cíl: cenová stabilita (monetární politika)

3. Neokeynesiánský typ HP - kombinace fiskální a monetární politiky

- státní regulace shodně s keynesiánským typem HP

- cenová stabilita pomocí regulace nabídky peněz

Keynesian Economics vs. Classic Economics

- Promotes government spending on infrastructure, unemployment benefits, and education to increase consumer demand
- Argues that government spending is necessary to maintain full employment

 the balance

- Promotes laissez-faire policy
- Argues that government should play a limited role and target companies, not consumers

Which Party Is Better for the Economy?

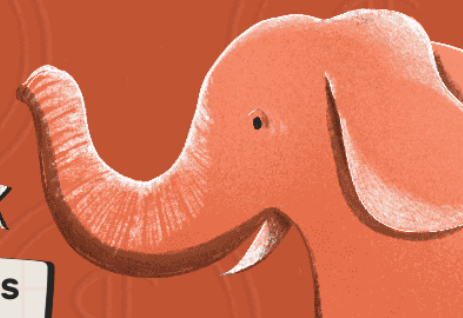
Democrats

- Economic policies benefit low-income and middle-income families
- Argue that reducing income inequality spurs economic growth; people are more likely to spend than save and invest
- Support Keynesian economic theory that government should spend its way out of a recession
- Some research shows that economic growth is better under Democrats

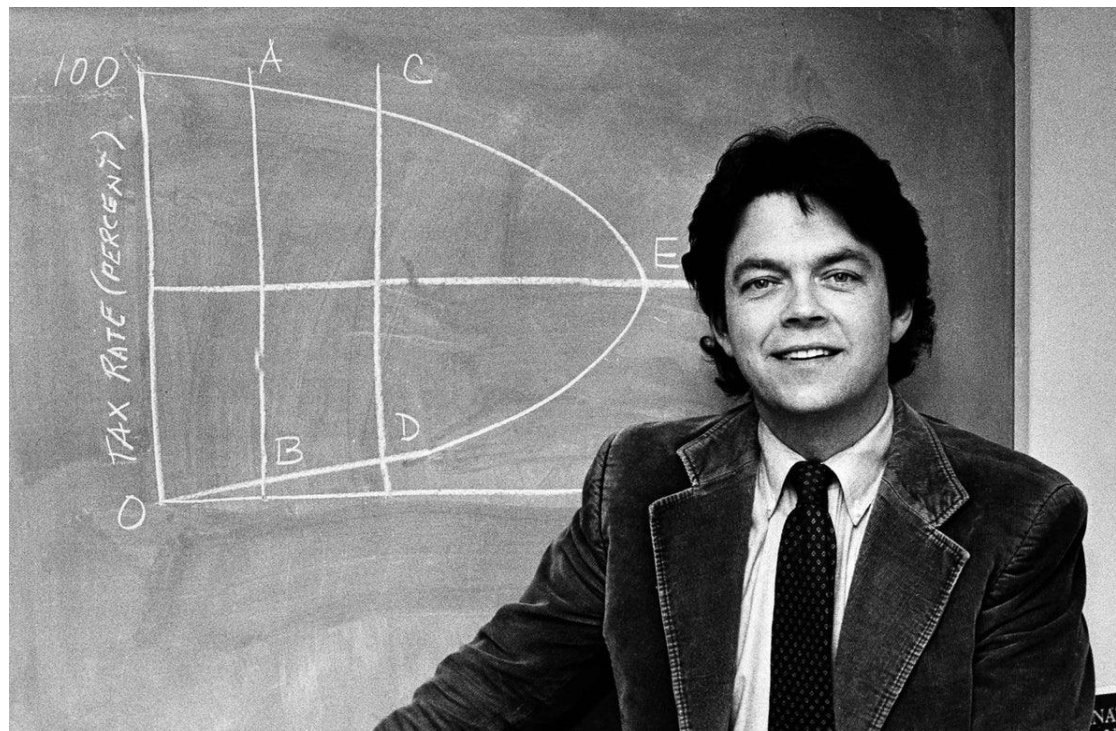

Republicans

- Advocate for supply-side economics that primarily benefits businesses and investors
- Argue that tax cuts on businesses allow them to hire more workers, increasing demand and growth
- Support the pursuit of prosperity without government interference
- Business-friendly approach makes many believe that Republicans are better for the economy

the balance

PŘÍKLAD

VLIV EKONOMIE STRANY NABÍDKY NA PRAKTICKOU HOSPODÁŘSKOU POLITIKU

Ekonomie strany nabídky

- Získala popularitu v 70. a 80. letech 20. století
- Keynesiánská politika oslabila podněty na straně nabídky (S)
- **Zdůrazňují dopad zdanění na stranu nabídky**
- Při vysokých mezních mzdových daňových sazbách lidé snižují nabídku práce
- Vysoké zdanění - podpora šedé ekonomiky

Nabídkové podněty

Trh práce

- nabídka práce = rozhodování subjektů mezi prací a volným časem.
- překážka pro motivaci k práci - zdanění mezd.
- snižování mezních sazeb daní – zvyšování nabídky práce.

Vysoké mezní daňové sazby

- oslabení nabídkových podnětů
- snaha vyhnout se placení daní.

Snaha vyhnout se daním - stahování ze sféry peněžní ekonomiky do ekonomiky barterové nebo samozásobitelské - **rozšiřování *podzemní ekonomiky***, kde daně neexistují.

Lafferova křivka

- Vztah mezi výší daňových sazeb a daňovými výnosy
- Zvýšení daní má na daňové příjmy protisměrný účinek. Výsledný stav po zvýšení daní bude záviset na tom, který efekt převáží.
- Při vysokých mezních sazbách je také možné, že zvýšení mezních daňových sazeb povede k poklesu daňových příjmů státu.

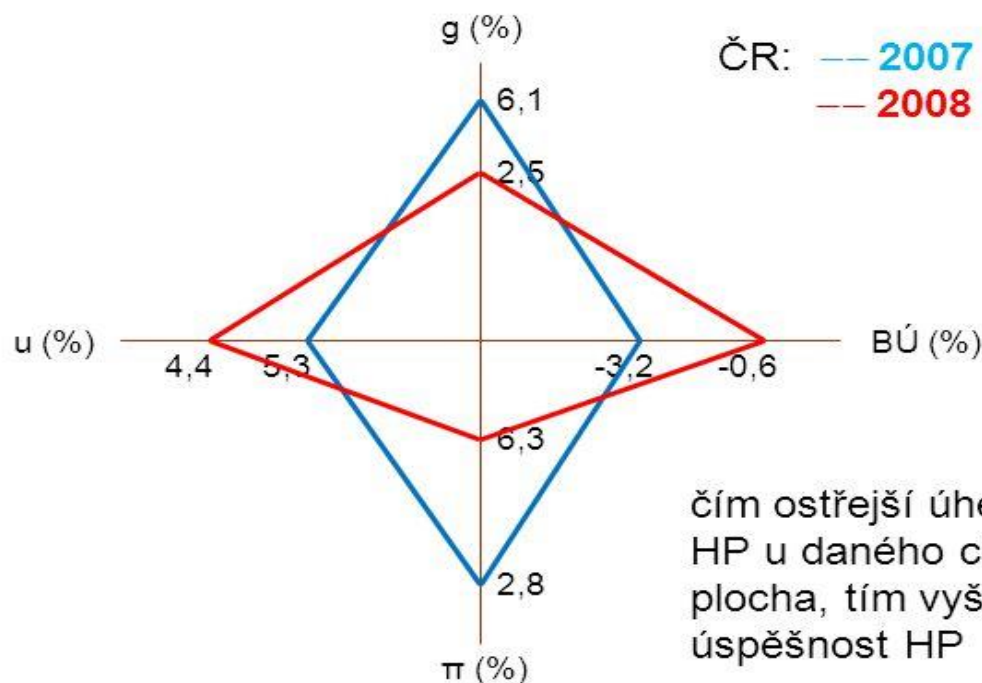
Vliv na praktickou hospodářskou politiku

- 1980 - **R. Reagan** (prezident USA), pod vlivem teorie prosadil snížení daní o 25% s cílem dosáhnout zvýšení daňových výnosů.
- **Lafferův efekt se však nedostavil**, naopak došlo k výraznému poklesu daňových příjmů.
- Přesto se „**reaganomika**“ (hospodářská politika prezidenta Reagana) považuje za **úspěšnou**. K čemu ve skutečnosti došlo? :
 - Pokles daní o 25% vedl ke snížení daňových příjmů, ale také k **růstu disponibilních důchodů domácností, což posílilo agregátní poptávku**.
 - Růst HDP a úspěšnost hospodářské politiky za R. Reagana byla prakticky způsobena *opět stimulací agregátní poptávky, nikoli stimulací nabídky* jak bylo původně zamýšleno.
- **Důsledkem - vysoký rozpočtový deficit a vysoké zadlužení státu, které musel řešit následující prezident G. Bush starší.**
- Škola strany nabídky jednoduchostí při objasnění překážek nabídkových podnětů získala značný úspěch a popularitu i u laické veřejnosti.

Magický čtyřúhelník

Magický čtyřúhelník

- slouží k posouzení úspěšnosti HOPO vzhledem k jejím cílům – sleduje: tempo růstu HDP (g), poměr salda BÚ ku HDP, míru inflace (π) a míru nezaměstnanosti (u)

Ukazatele hospodářské politiky

- Tempo růstu reálného HDP (G)

$$G = \left(\frac{HDP_T^{SC}}{HDP_{T-1}^{SC}} - 1 \right) \cdot 100$$

kde HDP_T^{SC} je reálný HDP v roce T
 HDP_{T-1}^{SC} je dtto v předchozím roce

- Roční míra inflace (P)

$$P = \left[\frac{\sum_{i=1}^n p_i^T q_i^{T_0}}{\sum_{i=1}^n p_i^{T-1} q_i^{T_0}} - 1 \right] \cdot 100$$

kde p_i^T, p_i^{T-1} je cena i -tého druhu zboží v roce T resp. v roce $T-1$
 $q_i^{T_0}$ podíl i -tého zboží v celkovém spotřebním koši v roce T_0 .

Ukazatele hospodářské politiky

- Roční míra nezaměstnanosti

$$U = \frac{U_T}{U_T + E_T} \cdot 100 \approx \frac{U_T}{PS_T} \cdot 100$$

kde U_T je počet nezaměstnaných v roce T
 E_T je počet zaměstnaných v roce T
 PS_T je počet pracovních sil v roce T

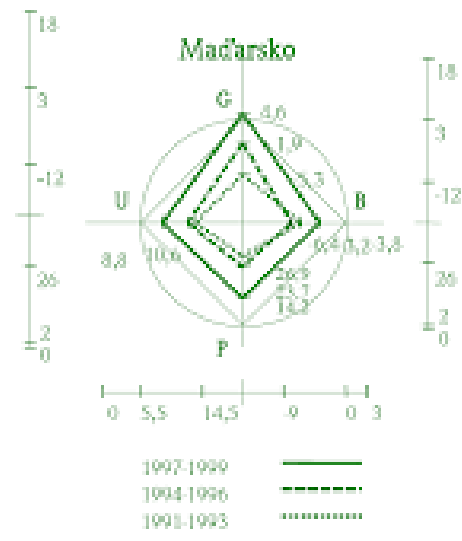
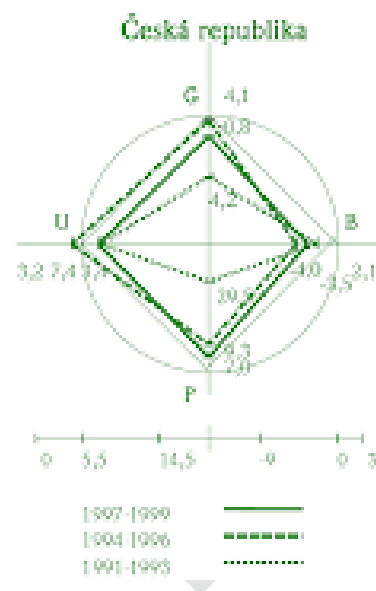
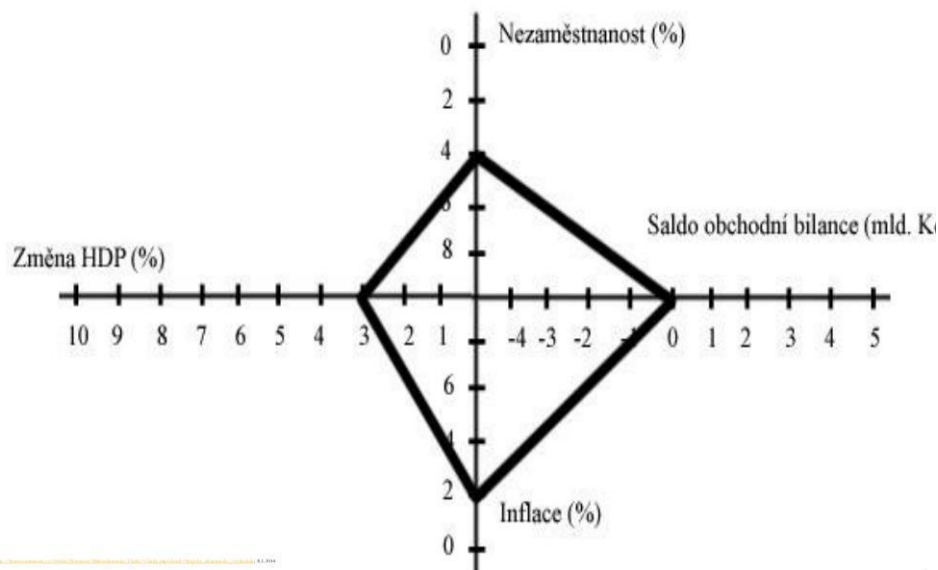
- Poměr salda obchodní bilance k nominálnímu HDP v %

$$B = \frac{B_T}{HDP_T^{BC}} \cdot 100$$

kde B_T je saldo obchodní bilance (export minus import) v roce T
 HDP_T^{BC} je nominální HDP v roce T (HDP v běžných cenách)

Magický čtyřúhelník

Magický čtyřúhelník graficky

Realizace hospodářské politiky v ČR

- Dlouhodobé „policy“ materiály – např. **Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050**, Politika ochrany klimatu, Státní energetická koncepce, politika dopravní, zemědělská, koncepční materiály
- **Příprava legislativy:**
 - Programové prohlášení vlády:
 - vláda P. Fiala – ze dne 6. ledna 2022 <https://www.vlada.cz/cz/jednani-vlady/programove-prohlaseni/programove-prohlaseni-vlady-193547/>
 - Ministerstva
 - Vnitřní a meziresortní připomínkové řízení – řeší konflikty, rozpory
 - Vláda – materiály s rozporem řeší přímo členové vlády
 - Poslanecká sněmovna
 - poslanecké návrhy, pozměňovací návrhy, přílepký
 - Senát
 - Prezident

Programové prohlášení vlády

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

úvodní stránka
členové vlády
jednání vlády
médiá centrum
evropské záležitosti
pracovní a poradní orgány
úřad vlády
epidemie koronaviru

Programové prohlášení vlády

7. 1. 2022 11:18

Programové prohlášení vlády

Dne 6. ledna 2022 schválila vláda Petra Fialy finální verzi Programového prohlášení vlády České republiky.

Obsah

[Preambule](#)
[Veřejné finance](#)
[Průmysl a obchod](#)
[Sociální a rodinná politika](#)
[Zdravotnictví](#)
[Vzdělávání a sport](#)
[Věda, výzkum a inovace](#)
[Kultura](#)
[Zahraniční politika](#)
[Evropské záležitosti](#)
[Obrana](#)

Jednání vlády

Programové prohlášení

Dokumenty vlády
ODok
Legislativní pravidla
Legislativní rada vlády
Jednací řád vlády
Kompatibilita s právem EU
Dopady regulace (RIA)

Připojené dokumenty

[Programové prohlášení vlády](#).pdf, 1037 kB

Související zprávy

13. 1. 2022
[Vláda Petra Fialy získala důvěru Poslanecké sněmovny](#)

7. 1. 2022
[Věda, výzkum a inovace patří k programovým prioritám nové vlády](#)

7. 1. 2022
[Vláda Petra Fialy zveřejnila programové prohlášení, chce Česko posunout mezi neivyspělejší země světa](#)

Děkuji za pozornost.

